

[J. Oskar Andersen.]

indbyrdes er noget af det vigtigste. Jeg er ogsaa enig med ham i dette, at en stor Del Forældre meget nødig anbringer deres Børn straks herovre i København. Vi, der har været Universitetslærere i længere Tid, ved, i hvilken Grad det er en sørgelig Kendsgerning, at mange studerende, naar de kommer her over, forsumpes ved det frie Studieliv, vi har ved Universitetet i København.

I den Henseende vil der kunne sættes et Særpræg paa det kommende Universitet derovre, om end den Tale, der ofte er kommet frem i Skrift og paa Møder, at man skal lave et College-Universitet derovre, viser, at de, der har ført denne Tanke frem, ikke aner noget som helst om, hvorledes det egentlige College-System er, og hvilken uhyre Bekostning det vil betyde. Et Universitet af den Art tror jeg ikke vi faar, men vi kan faa et Universitet, som efterhaanden i visse Maader kan faa et Ansigt for sig selv.

Jeg har aflagt Besøg ved Universitetsundervisningen i Aarhus og været ude at se det Sted, hvor man tænker sig, Universitetet skal ligge og det nye Institut opføres. Det forekommer mig at være en storstilet Gave, den Jordgave, som gives dér, hvor man tænker sig, at Universitetet efterhaanden skal opføres; jeg kan ikke tænke mig nogen bedre Beliggenhed. Den vil netop betinge dette, som man maa lægge stor Vægt paa, at Universitetet kan blive samlet og Studenterne være samlet om de Institutioner, der er Tale om at oprette.

Jeg begyndte med at tale om den aandelige Konkurrence, og jeg vil slutte med at sige, at naar jeg haaber, man fra Rigsdagens Side vil gaa med til en saadan Udvidelse, saa er det ogsaa mit Haab, at et saadant Universitet i Aarhus, som der her gøres Begyndelsen til, maa faa Betydning som et aandeligt Centrum. Det skulde jo nødig blive en Konkurrence til Københavns Universitet af den Art, at man fra Rigsdagens Side ikke imødekøber de Krav, som man maa stille fra Københavns Universitets Side, for at dette kan virke paa en fyldestgørende Maade. Det haaber jeg alle er klare over, at en saadan Tankegang vilde være forvildet; hvis vi fik to daarlige Universiteter ud af det, vilde det i alt Fald være en meget slet Konkurrence, der dér var kommet i Stand.

Men bortset fra den aandelige Konkurrence, der kan komme i Fremtiden, er jeg ganske overbevist om, at allerede det, der er skabt i Aarhus, vil betyde noget i

Retning af et Kulturcentrum, som kan faa den allerstørste Betydning, og som eventuelt ogsaa ved Oprettelsen af det kemisk-videnskabelige Institut kan føre til noget i Retning af et særligt Forskningsarbejde, som kan blive af Betydning ogsaa i Fremtiden for vort Land. Det viser sig stadig, at hvor der først er opbygget et saadant Kulturcentrum, dér følger der ogsaa saadanne Arbejder med, som ingenlunde er uproduktive for Samfundet.

Jeg for mit Vedkommende og den Gruppe, paa hvis Vegne jeg særlig taler, vil altsaa anbefale dette Lovforslag til Tingets Velvillie, og jeg vil udtale Haabet om, at det maa kunne blive ført igennem.

Povlsen: Det er jo rigtigt, som det er blevet sagt, at Tanken om et jydsk Universitet og særlig et Universitet i Aarhus ikke er af ny Dato. Det er allerede nu 50 Aar siden, at Tanken om at oprette en videnskabelig Højskole i Aarhus blev ført frem her i Rigsdagen af Dr. Geert Winther, saaledes som det ogsaa blev nævnt af det ærede Medlem Hr. N. Neergaard.

Dr. Geert Winther fik ikke Lejlighed til at faa sin Tanke udarbejdet i Lovforslags Form, idet han gik ud af den danske Rigsdag, forinden dette kunde ske; han vedblev imidlertid at arbejde for og med denne Tanke, ogsaa længe efter at han var udtraadt af Rigsdagen. Der er ogsaa blevet nævnt af det ærede Medlem Hr. N. Neergaard, at en Mand som Christen Berg i 1888 førte Tanken frem. Jeg kunde endvidere nævne, at daværende Folketingsmand Falkenstjerne ogsaa var en ivrig Talsmand for Tanken om et Universitet i Aarhus, og i 1902 fremførte Professor Carl Julius Salomonsen Tanken om at oprette en Lægeskole i Aarhus. Udførelsen, som han tænkte sig den, blev ganske vist kritiseret, men selve Tanken vakte stor Opmærksomhed og Tilslutning.

Men naar en Gang Aarhus Universitets Forhistorie skal skrives, tror jeg alligevel, der er et Navn, som vil komme til at træde stærkt i Forgrunden, et Navn, der ogsaa er nævnt af det ærede Medlem Hr. N. Neergaard: Frederik Nielsen. Det var i 1906, da Biskop Frederik Nielsen blev forflyttet fra Aalborg til Aarhus, at Arbejdet for Universitetet i Aarhus først rigtig fik Fart, og her skal jeg nævne en Række Mænd, som Biskop Frederik Nielsen samarbejdede med, og som fortjener at nævnes i denne Forbindelse. Der er først og fremmest daværende Borgmester Drechsel, som har gjort et overordentlig dygtigt